

Autonomie vůle v kolizní úpravě mezinárodního práva soukromého

Abstrakt

Tato práce se zabývá tradiční soukromoprávní zásadou autonomie vůle v kolizní úpravě mezinárodního práva soukromého. Jejím projevem je volba rozhodného práva, která je jedním z hraničních určovatelů. Tento institut je znám už od středověku, ale díky legislativní činnosti Evropské unie došlo v poslední době k jeho proniknutí i do oblastí, kde se dříve nevyskytoval. Volba rozhodného práva umožňuje účastníkům poměrů s mezinárodním prvkem zvolit si právní řád, který nejvíce vyhovuje jejich potřebám.

Mezi cíle této práce patří zmapovat vývoj volby rozhodného práva a důvody, které k němu vedly. Dalším cílem je prozkoumat různá existující omezení volby rozhodného práva a zvážit jejich nezbytnost.

V první polovině práce se zabývám zásadou autonomie vůle a volbou rozhodného práva obecně. Zkoumám zde jak historii tohoto institutu a jeho výhody, tak i jeho možná dělení a omezení. Zmiňuji se i o debatě o nutnosti přítomnosti mezinárodního prvku v právním poměru. V druhé polovině práce zkoumám konkrétní podobu volby rozhodného práva ve smluvních i mimosmluvních závazkových poměrech, dědickém a rodinném právu. Zatímco ve smluvních závazkových poměrech se volba rozhodného práva objevovala tradičně, tak v oblasti mimosmluvních závazkových poměrů a dědického práva to byla až Evropská unie, která představila volbu rozhodného práva většině členských států. Specifická je situace v oblasti rodinného práva, u které je vlivem silných kulturních tradic různých členských států obtížné dojít ke konsensu, a proto se zde s volbou rozhodného práva můžeme setkat ve všech členských státech jen u výživného.

V rámci každé části se nejprve zaměřuji na unijní úpravu. V Evropské unii je volba rozhodného práva upravena pomocí nařízení, což je výhodné díky jejich přímé použitelnosti a jednotnosti úpravy. Dále v každé části zkoumám i úpravu českou a mezinárodní úmluvy.

Klíčová slova: autonomie vůle, volba rozhodného práva, Nařízení Řím I